

VSEBINA 5. ŠTEVILKE DELEGATSKEGA VESTNIKA

- Predsedniki zborov sklicujejo seje
- Tudi v gostinstvu in turizmu še nismo izkoristili vseh možnosti
- Malo gospodarstvo slabó tudi zaradi slabe organiziranosti
- Nove davčne oprostitve pri prometu nepremičnin
- Več reda pri sprejemanju na prenočišče in hrano
- Na kratko z zadnjega zasedanja zborov

— PREDSEDNICA ZBORA ZDRUŽENEGA DELA IN DRUŽBENOPOLITIČNEGA ZBORA TER PREDSEDNIK ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI SKUPŠČINE OBČINE MURSKA SOBOTA

SKLICUJETA

- 43. sejo Zbora združenega dela
- 43. sejo Družbenopolitičnega zbora in
- 41. sejo Zbora krajevnih skupnosti

Seja bo v

četrtek, 4. junija 1981 ob 8. uri
v veliki sejni dvorani Skupščine občine M. Sobota

Za sejo predlagajo naslednji začasni

dnevni red:

1. Izvolitev verifikacijskih komisij
2. Poročilo verifikacijskih komisij, ugotovitev prisotnosti delegatov družbenopolitičnega zbora
3. Predlog za razrešitev podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota
4. Predlog za izvolitev podpredsednika Izvršnega sveta Skupščine občine Murska Sobota
5. Potrditev zapisa 42. seje Zbora združenega dela in 40. seje Zbora krajevnih skupnosti, z dne 8. maja ter 42. seje Družbenopolitičnega zbora, z dne 6. maja 1981
6. Analiza stanja in problematika gostinstva in turizma v občini Murska Sobota

7. Poročilo o izvajanju programa in stališče Skupščine občine s področja malega gospodarstva in perspektivni razvoj s posebnim poudarkom na storitveni in uslužnostni obrti

Zbor združenega dela in Zbor krajevnih skupnosti bosta obravnavala še naslednja vprašanja:

8. Osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o davku na promet nepremičnin v občini Murska Sobota

9. Osnutek odloka o sprejemanju na prenočišče in hrano pri zasebnih gospodinjstvih, počitniških hišicah in kmečkih gospodinjstvih na območju občine Murska Sobota

10. Delo zborov Skupščine SR Slovenije

11. Delegatska vprašanja in odgovori na vprašanja

12. Predlogi, sklepi, mnenja in obvestila

Gradivo za obravnavo 6. in 7. točke dnevnega reda je objavljeno v 5. številki Delegatskega vestnika, z dne 26. maja 1981.

Gradivo za obravnavo 4. in 5. točke dnevnega reda smo posredovali vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij ter delegatom družbenopolitičnega zbora.

Povzetki osnutkov odlokov pod 8. in 9. točko dnevnega reda so objavljeni v 5. številki Delegatskega vestnika, z dne 26. maja 1981, celotno gradivo pa smo posredovali vodjem delegacij in vodjem konferenc delegacij.

Informaciji k 10. in 11. točki dnevnega reda bosta podani na seji.

6. TOČKA

— ANALIZA STANJA IN PROBLEMATIKA GOSTINSTVA IN TURIZMA V OBČINI MURSKA SOBOTA

UVOD

Namen predloženega gradiva je prikazati razvoj gostinstva in turizma v občini ter nosilce razvoja te dejavnosti v zadnjih letih, njihovo organiziranost, povezanost, delovanje, prisotne težave in probleme ter razvojne usmeritve po sprejetih srednjeročnih planih za tekoče plansko obdobje. Na osnovi analize bodo preko javne razprave izoblikovana in sprejeta v začetku junija na zborih skupščine občine stališča in program aktivnosti za izvajanje zastavljenih razvojnih usmeritev gostinstva in turizma v občini ter izboljšanje turistične ponudbe v letu 1981.

Gradivo je bilo pripravljeno na podlagi podatkov in informacij ter ob sodelovanju organizacij združenega dela gostinstva in turizma ter na osnovi podatkov SDK in občinske statistične službe.

— I. Organiziranost gostinstva in turizma

1. V združenem delu

Nosilec gostinske in turistične dejavnosti v občini je Zdravilišče Radenska Radenci z naslednjimi temeljnimi organizacijami:

TOZD Zvezda se je leta 1974 kot samostojno gostinsko podjetje povežalo z Radensko. Danes zaposluje 176 delavcev, ki preko svojih številnih obratov opravljajo gostinske storitve na območju občine. V svojih nastanitvenih kapacitetah hotela Zvezda sprejema tudi goste izletniškega, poslovnega in lovnega turizma. Kot stransko dejavnost izvaja ta organizacija distribucijo pijač za potrebe TOZD-ov Radenske ter proizvodnjo slivovke.

TOZD Moravske toplice so od lanskega leta organizirane kot temeljna organizacija. Poslovanje te organizacije je usmerjeno v opravljanje dejavnosti zdraviliškega, izletniškega, kongresnega, lovnega in kopalniškega turizma. V Moravskih toplicah združuje delo 112 zaposlenih.

TOZD Diana je bila kot temeljna organizacija ustanovljena leta 1974. Diana zaposluje 132 delavcev. Hotel sprejema v glavnem goste lovne in poslovnega turizma, ostali obrati pa so večinoma namenjeni domačemu prebivalstvu.

Povezanost teh temeljnih organizacij v delovno organizacijo Radenska omogoča skupno prodajo gostinskih in turističnih storitev, celovitejšo turistično ponudbo, nabavo osnovnih živil, pijače in drugih materialov, sovlaganje pri novih naložbah ter adaptacijah ipd.

Poleg omenjenih organizacij združenega dela opravljajo neposredno ali posredno gostinsko in turistično dejavnost še naslednje organizacije:

Mesna industrija TOZD Družbena prehrana ima 61 zaposlenih. Njena osnovna dejavnost je priprava malic in drugih obrokov za zaposlene v združenem delu ter drugo prebivalstvo. Ob hrani nudijo tudi druge gostinske storitve.

Veletrgovina Potrošnik TOZD Preskrba opravlja v svojih bifejih, ki so v glavnem v sklopu trgovin prodajo brezalkoholnih pijač ter toplih napitkov. S to dejavnostjo se ukvarja postransko.

KOMPAS Ljubljana, ki ima poslovno enoto v Murski Soboti, kjer opravlja storitve za domači turizem in enoto za inozemski turizem z Gojitvenim loviščem v Petrovcih. V vseh enotah v občini zaposluje 15 delavcev.

Gozdno in lesno gospodarstvo TOZD Gojitveno lovišče Fazan Beltinci vrši vzrejo in organizira lov na nizko in visoko divjad. V organizaciji združuje delo 13 delavcev.

2. V samostojnem osebnem delu

V letu 1980 je bilo v občini 570 obratovalnic samostojne obrti v lasti občanov. 184 občanov pa je opravljalo razne obrti kot postransko dejavnost. Gostinskih obratovalnic je bilo skupaj 112, od tega 102 gostiln, 5 bifejev in 5 gostišč s tujskimi sobami.

Število obratovalnic občanov, ki samostojno opravljajo gostinsko dejavnost je v letih 1976—1980 naraščalo po povprečni letni stopnji 2,1 % in je po stanju na koncu leta naslednje:

1976	1977	1978	1979	1980
103	104	104	107	112

Na območju občine so tri obratovalnice kmečkega turizma in sicer v Murskih Črncih, Gornjih Moravcih in Bokračih. To so kmetije, ki nudijo turistom prenočišča, domačo kuhinjo, pristna domača vina in sadje.

3. Zaposleni v gostinstvu in turizmu

V lanskem letu je bilo v gostinstvu in turizmu zaposlenih 506 delavcev ali 2,9 % vseh zaposlenih združenega dela občine. Število zaposlenih je od leta 1976 naraščalo povprečno letno za 6,2 %, kar je nekoliko hitreje od rasti zaposlovanja v gospodarstvu občine. V zasebni obrti je zaposlenih 185 delavcev, od tega je 112 lastnikov obratovalnic gostinske dejavnosti.

Gibanje števila zaposlenih v gostinstvu in turizmu v letih 1976—1980 je bilo naslednje:

	V združ. delu	V samost. oseb. delu	Skupaj
1976	404	131	535
1977	408	139	547
1978	436	159	595
1979	489	171	660
1980	506	185	691

V strukturi zaposlenih v gostinstvu in turizmu ni prišlo do bistvenih kvalitativnih sprememb. V tej dejavnosti združuje delo 19,4 % nekvalificiranih delavcev, 20,7 % polkvalificiranih, 43,4 % kvalificiranih, 2,6 % visokokvalificiranih delavcev, 11,9 % delavcev z nižjo in srednjo šolsko izobrazbo ter samo 2 % z visoko oz. višješolsko izobrazbo. V gostinstvu in turizmu je izobrazbena struktura slabša kot v celotnem gospodarstvu občine, kar je razvidno iz naslednjega pregleda po stanju 31/12—1978:

	Gospodarstvo		Gostinstvo in turizem	
	štev.	%	štev.	%
Skupaj	15.987	100	454	100
Visoka šol. izob.	422	2,6	4	0,9
Višješol. izobr.	713	4,5	5	1,1
Sred. šol. izobr.	2.420	15,1	45	9,9
Nižja šol. izobr.	738	4,6	9	2,0
VKV	519	3,3	12	2,6
KV	4.501	28,2	197	43,4
PKV	2.244	14,0	94	20,7
NKV	4.430	27,7	88	19,4

Kvalifikacijska struktura zaposlenih v samostojnem osebnem delu je približno enaka kot v združenem delu. Poleg lastnikov je bilo v zasebnih gostiščih v lanskem letu zaposlenih še 73 delavcev, od tega 39 nekvalificiranih in 34 kvalificiranih delavcev.

Pogoji dela v gostinstvu in turizmu so specifični in nekoliko težji od dela v ostalih dejavnostih. Delovni dan je podaljšan,

— S SKUPNEGA ZASEDANJA ZBORA ZDRUŽENEGA DELA IN ZBORA KRAJEVNIH SKUPNOSTI, KI JE BILA 8. MAJA 1981

1. Potrdila sta zapis s sej obeh zborov, ki sta bili 23. aprila
2. Soglasno sta sprejela ugotovitve in stališča o gospodarskih gibanjih in uresničevanju družbenega plana za minulo srednjeročno obdobje v letu 1980.
3. Sprejela sta sklep, s katerim sta podprla ukrepe za ohranitev socialno-ekonomske varnosti delavcev in občanov v občini M. Sobota — s katerim predlagata skupščini skupnosti socialnega varstva, da prouči vprašanje racionalnega trošenja sredstev, ki so zagotovljena za izvedbo teh ukrepov, ter da prouči tudi možnost uveljavljanja socialnih olajšav na enem mestu.
4. Sprejela sta osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih izhodiščih za zagotavljanje socialne varnosti v obdobju 1981—1985.
5. Sprejela sta stališča, priporočila in sklepe o kulturni dejavnosti v občini M. Sobota skupaj s pripombami izvršnega sveta skupščine občine.

6. Z enim vzdržanim glasom sta sprejela sklep, s katerim so določene manj razvite krajevne skupnosti in območja v občini M. Sobota.

7. Soglasno sta sprejela osnutek odloka o ureditvenem načrtu za Ledavsko jezero in ga dala v javno razpravo.

8. Soglasno sta sprejela osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah odloka o urbanističnem redu v občini M. Sobota ter ga dala v javno razpravo.

9. Seznanila sta se z delom republiške skupščine, ki je zasedala 27. aprila ter z vprašanji, ki jih bo obravnavala 27. maja.

10. Seznanila sta se z odgovoroma na delegatski vprašanji, ki sta jih zahtevali delegaciji Krajevne skupnosti Gornji Petrovci in TOZD Zvezda. Delegati pa so prejeli na pobudo delegacije IMP Panonija tudi informacijo o osebnih dohodkih voljenih in imenovanih ter ostalih delavcev v skupščini občine in v samoupravnih interesnih skupnostih.

11. Kot pristojni zbor, je Zbor združenega dela sprejel tudi sklep o usodi presežnih sredstev, ki so se zbrala pri SIS-ih v preteklem letu, opredelil pa se je tudi do dovoljene porabe SIS za letošnje leto. (Podrobneje se lahko seznani s sklepom pri svojem delegatu oz. članu delegacije, ki je sprejel z zapisom seje tudi besedilo tega sklepa).

Skupnega zasedanja Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti, ki je bila 8. maja 1981, se je udeležilo 48 delegatov Zbora združenega dela ter 34 delegatov Zbora krajevnih skupnosti. Na sejo niso delegirale delegatov naslednje delegacije in konference delegacij oz. krajevne skupnosti:

1. MURA TOZD Ženski plašči	1 delegata
2. Agroservis	1 delegata
3. Gozdno in lesno gospodarstvo	1 delegata
4. Pomurska založba	1 delegata
5. Tovarna mlečnega prahu	1 delegata
6. BLISK M. Sobota	1 delegata
7. Kremenčev pesek Puconci	1 delegata
8. Graditelj Beltinci	1 delegata
9. Platana TOZD Ledava	1 delegata
10. Hotel „Diana“	1 delegata
11. KROJ M. Sobota	1 delegata
12. Agrotehnika	1 delegata
13. Živinorejsko veterinarski zavod	1 delegata
14. Gimnazija M. Sobota	1 delegata
15. Osnovna šola Beltinci	1 delegata
16. PZC TOZD Zdravstveni dom	1 delegata
17. PZC Zavod za socialno medicino in higieno	1 delegata
18. Temeljna zadružna organizacija M. Sobota	1 delegata
19. Temeljna zadružna organizacija Beltinci	1 delegata
20. Temeljna zadružna organizacija Cankova	1 delegata
21. Temeljna zadružna organizacija Gornji Petrovci	1 delegata
22. Temeljna zadružna organizacija Martjanci	1 delegata
1. Krajevna skupnost Bodonci	1 delegata
2. Krajevna skupnost Cankova	1 delegata
3. Krajevna skupnost Čepinci	1 delegata
4. Krajevna skupnost Dokležovje	1 delegata
5. Krajevna skupnost Gederovci	1 delegata
6. Krajevna skupnost Grad	1 delegata
7. Krajevna skupnost Gornji Petrovci	1 delegata

8. Krajevna skupnost Hodoš	1 delegata
9. Krajevna skupnost Ižakovci	1 delegata
10. Krajevna skupnost Melinci	1 delegata
11. Krajevna skupnost Rakičan	1 delegata
12. Krajevna skupnost Ratkovci	1 delegata
13. Krajevna skupnost Park M. Sobota	1 delegata.

Seje Družbenopolitičnega zbora, ki je bila 6. maja se je udeležilo 18 delegatov, 6 jih je odsotnost opravičilo, ostali pa se seje neopravičeno niso udeležili.

V razprave o vprašanjih, ki so bila uvrščena na dnevni red skupnega zasedanja sta se izmed delegatov v Zboru združenega dela vključila:

- Ivan KOS, delegat IMP Panonija
 - Mira ŠOMEN, delegatka VVZ;
- Izmed delegatov v Zboru krajevnih skupnosti pa so v razpravi sodelovali:
- Štefan ŠABJAN, delegat KS Alija Kardoša iz M. Sobote
 - Franjo ŠKARABOT, delegat KS Boris Kidrič iz M. Sobote
 - Evgen KERČMAR, delegat KS Tišina.
- Razen navedenih, so s strani predlagateljev gradiv v razpravi sodelovali še:
- Štefan ČAHUK, podpredsednik IS SO
 - Karel VOGRINCIC, predstavnik Občinske zdravstvene skupnosti
 - Silva ČENAR, članica IS SO
 - Dane KATALINIČ, tajnik Občinske kulturne skupnosti
 - Rudi HORVAT, član IS SO

Na seji Družbenopolitičnega zbora so razpravljali naslednji delegati:

Karel SUKIČ, Helena RAVNIČ, Katica VINČEC, Jože HRADIL, Dragica JUTERŠNIK, Marija HORVAT, Janez KUČAN, Silva ČENAR, Dane KATALINIČ in Štefan ČAHUK.

prav tako delovni teden. V gostinstvu je večji obseg dela ob praznikih in nedeljah ter ponoči. Izvaja se prerazporeditev delovnega časa v sezoni in izven sezone, deljen delovni čas in podobno. Vse to vpliva na precejšnjo fluktuacijo gostinskih delavcev v druge poklice.

Specifično v tej dejavnosti je tudi velik odstotek zaposlenih žena in sicer 67,5 %, dočim je v celotnem gospodarstvu zaposlenih 47 % žena.

Vzrok za preusmerjanje kadrov v druge dejavnosti so tudi nižji osebni dohodki od povprečja v gospodarstvu občine.

Višina povprečnih neto osebnih dohodkov na zaposlenega in njihova rast je bila v letih 1976—1980 naslednja:

	Gostinstvo in turizem		Gospodarstvo	
	din	verižni ind.	din	verižni ind.
1976	3.276	107	3.506	111
1977	4.050	124	4.180	119
1978	5.047	125	5.162	123
1979	6.084	121	6.447	125
1980	6.993	115	7.716	120

Zaradi nižje rasti dohodka v gostinstvu in turizmu v zadnjih dveh letih od rasti v gospodarstvu kot celoti je prišlo do večjega zaostajanja višine OD v tej dejavnosti. Povprečno izplačani OD na delavca je v letu 1980 znašal 6.993 din in je bil za 723 din nižji od povprečja v gospodarstvu občine.

4. Vrste in zmogljivosti gostinskih in turističnih objektov

Zaostajanje investicij v gostinske in turistične objekte v občini se je močno odrazilo na obsegu in kvaliteti turistične ponudbe. V preteklih petih letih se število turističnih sob in ležišč ni povečalo. Na območju občine je v dveh hotelih, motelu, treh penzionih, campu, vikend hišicah in pri zasebnikih skupno 299 sob s 484 stalnimi in 118 pomožnimi ležišči.

Porazdelitev in kapacitete posameznih receptivnih objektov so naslednje:

Objekt	Kraj	Št. sob oz. šotor.	Št. ležišč stalnih	pomo- žnih
Hotel DIANA	Murska Sobota	40	56	—
Hotel ZVEZDA	Murska Sobota	34	61	9
Motel ČARDA	Martjanci	5	15	—
Penzion ZVEZDA	Beltinci	6	16	—
Penzion	Hodoš	6	12	—
Penzion Turistični dom	Gornji Petrovci	4	9	—
Vikend hišice	Moravci	94	190	4
Camp Moravske toplice	Moravci	50	—	100
Zasebne turistične sobe	Moravci	42	94	—
Gostilna Prelog	Beltinci	4	7	3
Gostilna Kuhar	Moravci	14	24	2

Glavni del receptivnih zmogljivosti predstavljajo vikend hišice v Moravskih toplicah, ki so ob zasebnih sobah edine posteljne zmogljivosti v tem turističnem kraju ter hotelske zmogljivosti v Murski Soboti. Turistične namestitvene zmogljivosti za svoje delavce imajo v Moravcih tudi Železniška transportna organizacija iz Maribora (13 sob z 28 ležišči) in Društvo upokojencev iz Maribora (6 sob z 12 ležišči) za svoje člane.

Zmogljivosti namenjene gostinskim storitvam, predvsem strežbi hrane in pijače v preteklih petih letih niso povečevane. Z adaptacijami je bilo posodobljenih nekaj lokalov in s tem izboljšana kvaliteta nudenja gostinskih storitev.

V občini je v družbenem sektorju 16 restavracij, 30 bifejev, 1 kavarna, 1 nočni bar in 1 samopostrežna restavracija. Vsi ti objekti razplagajo s skupno 4.514 sedeži. Z največ sedežnimi kapacitetami razpolaga Radenska TOZD Diana 1.660 v 5.

restavracijah, 7. bifejih ter eni kavarni in nočnemu baru. Večji obrati v okviru te organizacije so: hotel Diana, restavracija Central, Turistični dom Gornji Petrovci in restavracija Koldvor.

Radenska TOZD Moravske toplice ima v Moravcih 1.200 sedežev.

Radenska TOZD Zvezda razpolaga od skupno 1.209 sedežnih kapacitet največ v hotelu Zvezda 480 sedežev, v penzionu Zvezda v Beltincih 220 in v motelu Čarda 180 sedežev. V ostalih objektih kot so Ekspres bife, slaščičarna, penzion in gostišča so manjše zmogljivosti. Skupno imata temeljni organizaciji združenega dela Moravske toplice in Zvezda 11 restavracij in 11 bifejev.

Ob gostinskih organizacijah ima delovna organizacija Veletrgovina Potrošnik v sestavi TOZD Preskrba 12 bifejev, večinoma v sklopu prodajaln oziroma v njihovi neposredni bližini. To so lokali s povprečnimi zmogljivostmi 25 sedežev.

V panogo gostinstva in turizma spada tudi Družbena prehrana, ki posluje kot TOZD Mesne industrije. Samopostrežna restavracija razpolaga s 148. sedeži.

V občini je tudi 112 gostinskih obratov samostojnih gostincev. To so večinoma manjše enote, ki s svojo dejavnostjo popestrijo ponudbo organizacij združenega dela.

5. Povezanost gostinstva in turizma

Turizem je heterogena dejavnost, ki v svoj delovni proces vključuje tudi druge gospodarske in negospodarske dejavnosti, ki direktno ali indirektno sodelujejo pri zadovoljevanju potreb gostinskih in turističnih organizacij ter njihovih gostov.

Ker gostinske in turistične organizacije ustvarijo le okoli 55 % turistične potrošnje je povezanost teh z ostalimi udeleženci v turistični verigi in njihovo kvalitetno sodelovanje velikega pomena.

Petina sredstev, ki jih potrošijo turisti gre za prometne storitve. Urejanje in modernizacija cest v naši občini ne sledi zahtevam sodobnega cestnega prometa. Povezave z nekaterimi kraji so izredno slabe in predstavljajo oviro za njihov hitrejši razvoj. Največ gostov pride v našo občino z lastnim prevozom. Železniška povezava Murske Sobote s Slovenijo je za turizem majhnega pomena.

Za pospešitev tranzitnega turizma, ki ima zaradi bližine meje z Avstrijo in Madžarsko ugodne možnosti za razvoj, so poleg sodobnih cest pomembni tudi mejni prehodi. V občini so urejeni mednarodni mejni prehodi Kuzma, Gederovci in Hodoš, kjer letno prestopi mejo preko 1.700.000 potnikov. Omenjene prehode bo nujno opremiti tudi s spremljajočimi objekti kot so menjalnice, gostinski obrati ipd.

Javni potniški promet izvaja na območju občine Certus TOZD Avtobusni promet Murska Sobota, ki je v zadnjih letih posodobil transportni park in s tem izboljšal kvaliteto storitev. Ta organizacija tudi direktno sodeluje v turističnem prometu z organiziranjem in izvajanjem dejavnosti izletniškega turizma.

Poleg cestnih povezav je za razvoj turizma pomembna tudi ostala infrastruktura. Urejena mora biti preskrba z vodo, električno energijo, komunalo ter omogočen hiter in sodoben PTT promet.

Številne gospodarske dejavnosti so vezane za proizvodnjo in prodajo blaga turistom. Turist začne trošiti že v mestu stalnega bivališča. Že prebivalci naše občine kot udeleženci iniciativnega turizma pri nas, ustvarijo določen turistični promet. Ugotovljeno je, da turist potroši povprečno 13 % celotnih sredstev vezanih za dopust ali izlet že pred odhodom.

Največji delež v turističnem prometu odpade na agroživilstvo. Oskrba gostinskih obratov z živili in pijačo je najintenzivnejša v poletnih mesecih. Za redno in pravočasno preskrbo se gostinske organizacije dogovarjajo in poslovno povezujejo že pred pričetkom sezone.

Turisti precej kupujejo tudi v kraju bivanja. Poleg spominkov in razglednic nakupijo tudi razno drugo blago. Pomembno vlogo ima tu trgovina, ki pa se v nezadostni meri vključuje v turizem. Odpiralni čas ter založenost in izbira blaga bi morali biti bolj prilagojeni zahtevam turistov.

Povezanost kmetijstva s turizmom je poleg primarne kmetijske proizvodnje za oskrbo gostinstva tudi preko organi-

— ZAKLJUČKI IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE

Glede na dosedanji razvoj malega gospodarstva in realizacijo nalog iz akcijskega programa je izvršni svet sprejel naslednje

zaključke:

— kljub doseženim ugodnim rezultatom bo razvoju malega gospodarstva kot dopolnilni dejavnosti in pomembnemu faktorju v strukturi gospodarstva v tem srednjeročnem obdobju potrebno posvetiti še več pozornosti in ustvariti pogoje za nemoten razvoj;

— Skupnost za zaposlovanje mora skupaj z obrtnim združenjem izdelati analizo možnosti zaposlovanja v malem gospodarstvu in pregled manjkajočih kadrov za dejavnosti malega gospodarstva ter usmerjati mladino v deficitarne poklice;

— Obrtno združenje mora izdelati seznam deficitarnih storitvenih in servisnih dejavnosti, ki zaradi nizke dohodkovne sposobnosti nimajo možnosti za razvoj in predlagati postopek za sprejem posebnih davčnih olajšav za te dejavnosti;

— krajevne skupnosti in potrošniški sveti bodo glede na krajevne potrebe proučili realne pogoje in možnosti za ustanavljanje storitvenih in servisnih obratovalnic ter te pogoje sporočale obrtnemu združenju;

— Izvršni svet bo posebej obravnaval pogoje poslovanja organizacij združenega dela malega gospodarstva družbenega sektorja in ugotovil vzroke za zaostajanje teh dejavnosti za razvojne programe in kadrovsko zasedbo v teh organizacijah;

— Splošna obrtna zadruga mora več pozornosti posvetiti iskanju novih programov, proučiti možnost ustanovitve proizvodnega obrata ali pogodbene organizacije združenega dela in v večji meri povezovati zasebni in družbeni sektor;

— inšpekcijske službe bodo izdelale poročilo o pojavih šušmarstva v občini in izvedenih ukrepih za preprečevanje te dejavnosti v občini.

8. TOČKA

— OBRAZLOŽITEV ODLOKA O SPREMEMBAH IN DOPOLNITVAH ODLOKA O DAVKU NA PROMET NEPREMIČNIN V OBČINI MURSKA SOBOTA

V republiškem zakonu o davku na promet nepremičnin so predpisane oprostitve plačila davka na promet nepremičnin, ki veljajo za celotno področje SR Slovenije. Ta zakon med drugim tudi pooblašča občinske skupščine, da lahko s svojimi odloki uvedejo še dodatne — druge oprostitve plačila davka na promet nepremičnin, ki so pomembne za hitrejši razvoj določene panoge ali dejavnosti v občini.

Veljavni občinski odlok o davku na promet nepremičnin ne vsebuje nobenih dodatnih oprostitvev za plačilo tega davka, medtem ko nekateri odloki drugih občin predvidevajo take oprostitve.

S spremembo odloka predlagamo dve novi oprostitvi plačila davka na promet nepremičnin in sicer:

a) pri zamenjavi kmetijskih in gozdnih zemljišč za tiste občane, ki se po zakonu o kmetijskih zemljiščih štejejo za kmete, če menjajo kmetijska ali gozdna zemljišča z namenom združevanja kmetijskih zemljišč in

b) pri prvi prodaji novega poslovnega prostora, kadar je bil poslovni prostor zgrajen s sredstvi uporabnikov družbenih sred-

stev. Če se tako kupljeni prostor odtuji pred potekom petih let od njegovega nakupa, se davek naknadno odmeri.

Namen predlaganih sprememb odloka je predvsem vzpodbuditi večji interes kmetov za združevanje kmetijskih zemljišč za večjo in racionalnejšo kmetijsko proizvodnjo ter vzpodbuditi večji interes občanov — obrtnikov za nakup novih poslovnih prostorov za poklicno opravljanje raznih obrtnih dejavnosti, predvsem tistih, ki v občini primanjkujejo.

Gradivo je pripravila: Uprava za družbene prihodke

9. TOČKA

— POVZETEK OSNUTKA ODLOKA O SPREJEMANJU NA PRENOČIŠČE IN HRANO PRI ZASEBNIH GOSPODINJSTVIH, POČITNIŠKIH HIŠICAH IN KMEČKIH GOSPODINJSTVIH

Zbor združenega dela in Zbor krajevnih skupnosti bosta na seji dne 5. 6. 1981 med drugim razpravljala tudi o osnutku odloka o sprejemanju na prenočišče in hrano pri zasebnih gospodinjstvih, počitniških hišicah in kmečkih gospodarstvih. S tem odlokom se v skladu z določili zakona o obrtništvu predpisujejo pogoji pod katerimi se lahko občani ukvarjajo z dajanjem prenočišč, hrane in pijače gostom ali abonentom. Občan je dolžan to dejavnost prijaviti pristojnemu občinskemu upravnemu organu, ki po predhodnem mnenju inšpekcijske službe o zagotovitvi sanitarnih in drugih pogojev, izda potrdilo o priglasitvi te dejavnosti. Prav tako je občan dolžan evidentirati svojo dejavnost pri organizaciji združenega dela s področja gostinstva in turizma ali pri krajevno pristojnem turističnem društvu zaradi vključitve v enotno turistično ponudbo. Za občane, ki se bodo ukvarjali z nudenjem prenočišč, hrane in pijače, ne da bi svojo dejavnost prijavili pristojnemu upravnemu organu in jo evidentirali pri organizaciji gostinstva ali turizma so z osnutkom odloka predvidene sankcije.

Besedilo osnutka odloka z obrazložitvijo je posredovano vodjem delegacij v razpravo.

Gradivo je pripravil: Komite za družbeno planiranje
in družbeno-ekonomski razvoj

ziranja obratovalnic kmečkega turizma, ki so na območju občine še vedno glede na možnosti v premajhnem številu. Tudi vino-gradništvo bi se moralo bolje vključevati v turistično ponudbo, saj bi s posodobitvijo vinogradov in izgradnjo vinskih kleti popestrili ponudbo, predvsem izven sezone.

Gojitvena lovišča in lovske družine so s svojo dejavnostjo močno povezane s turizmom. Posredno je z lovskim turizmom povezano tudi gozdarstvo, čeprav se večji del te aktivnosti izvaja na kmetijskih površinah. Ker sodobni posegi v kmetijska zemljišča (melioracije, komasacije, uporaba mehanizacije in kemičnih sredstev) znižujejo prirastek divjadi je nujna umetna vzreja, ki jo uspešno izvajata Gojitveni lovišči Fazan in Kompas. Kako pomembni sta ti dve organizaciji za razvoj lovnega turizma je razvidno tudi iz podatka o odstrelu divjadi. V lanskem letu so lovske družine v občini na 47.280 ha površin odstrelile skupno 3.257 kom razne divjadi, medtem ko so lovci na 13.400 ha površin Gojitvenega lovišča Fazan odstrelili 10.550 kom.

Izkoriščanje voda za turistični ribolov je v občini neznatno. Reka Mura, Ledava in ostali vodotoki ter številne gramoznice so bogati z različnimi vrstami rib, po izvršnem vlaganju rib v Ledavsko jezero pa bo tudi ta vodna površina privlačna za ribiče.

Del turistične potrošnje predstavljajo izdelki in storitve drobnega gospodarstva. Za turiste so zelo zanimivi izdelki domače obrti predvsem lončene posode, izdelki iz slame, vrbovega šibja in koruznega ličja, doužnjeki in drugi okraski iz pšenične slame ipd.

Za potrebe turistov in tranzitnega prometa je potrebno v občini večje število avtomehaničnih in avtokleparških delavnic, avtopralnica in druge obratovalnice, ki so neobhodne za zadovoljevanje potreb gostov.

Pogosto je potrebno nuditi gostom tudi zdravniško pomoč. Povezanost zdravstva s to dejavnostjo je največja pri zdraviliškem turizmu.

V času bivanja v naši občini se turisti poslužujejo tudi storitev bank, zavarovalnice ipt. Turisti obiskujejo tudi muzeje, kulturno zgodovinske objekte ter kulturno-zabavne in športne prireditve kot so: folklorni festival v Beltincih, moto-cross v Mačkovičih, tekmovanja na Muri, srečanja pomurskih izseljencev, prireditve borovega gostovanja idr. Turisti uporabljajo tudi športne objekte. Za povečanje te vrste izven penzijske potrošnje bi bilo potrebno graditi športne objekte v turističnih krajih ali v njihovi neposredni bližini in urediti obstoječa akumulacijska jezera za vodne dejavnosti.

V turistično ponudbo bi se moral v večji meri vključiti Pomurski letalski center, ki bi poleg prikaza svoje aktivnosti ponudil gostom tudi panoramske polete.

Pomembno vlogo pri povezovanju udeležencev gostinstva in turizma imajo organizacije kot so turistične zveze, turistična društva in turistične poslovne skupnosti. Razen turističnih društev, olepševalnih društev in hortikulturnega društva ostale organizacije v občini ne delujejo aktivno.

— II. Cilji in naloge gostinstva in turizma v srednjeročnem obdobju 1976–1980

Glede na značilnosti in trende razvoja gostinstva in turizma v letih 1971–1975 so organizacije združenega dela v občini zastavile za obdobje 1976–1980 znatno hitrejšo rast te dejavnosti. Za usklajitev gostinskih kapacitet s potrebami in rastjo turističnega prometa so bile načrtovane številne investicije, ki bi znatneje prispevale k izboljšanju kvalitete in popestritvi turistične ponudbe v občini. V letih 1976–1980 se je načrtovala izgradnja zdraviliškega doma v Moravcih, rekonstrukcija in dograditev hotela Diana, postavitve samopostrežne restavracije v Moravcih, aktiviranje termalnih vrelcev v Beltincih, Filovcih, Rimski čardi, Fokovcih in Šalovcih ter mineralnih vrelcev v Nuskovi, ureditev akumulacijskih jezer za rekreacijsko in izletniško dejavnost in drugo.

Poleg modernizacije in dodatne izgradnje gostinskih in hotelskih kapacitet se je razvoj turizma načrtoval tudi na ustrezni izgradnji infrastrukture predvsem modernizaciji cest, ki bi omogočila lažji in hitrejši dostop turistov.

Razvoj gostinstva in turizma je slonel na naravnih pogojih, ki jih nudi pokrajina s svojim geografskim položajem. Zato je bil

poudarek na razvoju zdraviliškega, lovnega, izletniškega in kmečkega turizma.

V samostojnem osebnem delu gostinstva so bili zastavljeni cilji izboljšanja gostinske ponudbe, usmeritev v penzijske goste z nujenjem kompletnih storitev in večje vključevanje domače obrti v turistično ponudbo.

V petih letih naj bi se število zaposlenih v gostinstvu povečalo za preko 100 delavcev ali letno povprečno za okoli 5 %. Večji premik naj bi bil dosežen pri zaposlovanju strokovnih delavcev, kar bi izboljšalo kvalifikacijsko strukturo zaposlenih.

— III. Poslovni uspeh in aktivnost nosilcev gostinske in turistične dejavnosti

1. Poslovni uspeh

V strukturi družbenega proizvoda občine je v letu 1975 znašal delež gostinstva in turizma 3,6 % (delež gostinstva SRS v DP SRS 2,8 %), v letu 1980 pa se je znižal na 3,2 % (v SRS 2,9 %). Do znižanja deleža je prišlo zaradi počasnejše rasti družbenega proizvoda gostinstva od povprečne rasti gospodarstva v občini. V minulem srednjeročnem obdobju je družbeni proizvod gostinstva naraščal povprečno letno 22 % (v SRS 19 %), v gospodarstvu občine 25 % (v SRS 18 %) po tekočih cenah.

V letu 1980 so organizacije združenega dela gostinstva in turizma dosegle 250.837.000 din celotnega prihodka ali 1,7 % celotnega prihodka doseženega v občini. Povprečna letna rast celotnega prihodka te panoge v letih 1976–1980 znaša 25,7 % in je za 2 indeksni točki počasnejša od rasti v celotnem gospodarstvu občine.

Porabljena sredstva so v istem obdobju naraščala v gostinstvu in turizmu nekoliko hitreje od rasti celotnega prihodka in sicer po stopnji 26,1 %, v celotnem gospodarstvu sta bili ti dve rasti v povprečju enaki.

V lanskem letu so OZD gostinstva in turizma ustvarile 161.641.000 din dohodka, kar je 2,6 % dohodka doseženega v občini. Pred petimi leti je ta panoga ustvarjala 3,1 % dohodka občine. V zadnjih petih letih je dohodek naraščal povprečno letno za 25 %, kar je za 4 indeksne točke počasneje od povprečne rasti v gospodarstvu občine kot celote. Vzrok za slabše poslovne rezultate v gostinstvu in turizmu je tudi nekoliko hitrejša rast porabljenih sredstev od rasti celotnega prihodka. Ob primerjanju dohodka na delavca v panogi z dohodkom gospodarstva kot celote ugotavljamo vedno večji razkorak. Tako je ustvarjeni dohodek na delavca v gostinstvu in turizmu v letu 1980 znašal 190.589 din, medtem ko v gospodarstvu občine 257.019 din.

Čisti dohodek gostinskih in turističnih organizacij je v lanskem letu znašal 75.050.000 din. V zadnjih petih letih je naraščal povprečno letno za 25 %. OZD s področja turizma so v lanskem letu izločile za poslovni sklad 3,5 % dohodka (pred petimi leti 6,7 %), gospodarstvo občine kot celota pa 14,3 % doseženega dohodka.

Tako so sredstva akumulacije, ki so v lanskem letu v tej panogi znašala 6.421.000 din, ostala na nivoju iz leta 1979, v gospodarstvu občine pa so ta bila povečana za 66 %. Stopnja akumulativnosti gostinstva in turizma je najnižja med gospodarskimi dejavnostmi in je v lanskem letu znašala 2,2 % (v letu 1979 3,1 %), v gospodarstvu občine 7,9 %.

Iz podatkov o davčni napovedi in odmeri davka samostojnih obrtnikov ugotavljamo, da je celotni dohodek gostincev v letu 1979 znašal 55.286.830 din in je v zadnjih štirih letih naraščal povprečno letno za 21,9 %, ustvarjen je bil čisti dohodek 15.221.810 din ter se je v zadnjih letih povečeval povprečno za 23,4 %. Rast čistega dohodka je pri gostinskih obratih v lasti občanov za 1,5 indeksnih točk hitrejša od rasti dohodka.

2. Gibanje turističnega prometa.

V preteklem srednjeročnem obdobju je število gostov naraščalo povprečno letno za 0,2 %. Turistični promet je do leta 1978, ko je število gostov bilo najvišje naraščal, od tega leta dalje pa se nekoliko zmanjšuje. Število domačih gostov v letu 1980 še nadalje upada, medtem ko število tujih gostov ponovno narašča.

Nosilec: Zavod za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota.

V zaključni fazi je izdelava razvojnega programa malega gospodarstva. Zavod za ekonomiko in urbanizem pripravlja razvojni program po dogovoru z Gospodarsko zbornico in pomurskimi občinami za vso pomursko regijo.

5. Sprejeti je potrebno ustrezne poostrene ukrepe za preprečevanje nelegalnega opravljanja obrtnih dejavnosti — šušmarstva.

Nosilec: Izvršni svet, inšpekcijske službe in pristojni upravni organi občine.

Ukrepi za preprečevanje neevidentirane obrtnih dejavnosti oziroma šušmarstva so premalo učinkoviti. Temu področju bi bilo potrebno posvetiti posebno pozornost in v okviru zakonskih pooblastil izvajati ustrezne mere. Proučiti bi bilo potrebno posamezne dejavnosti v katerih največ prihaja do šušmarstva. Prav tako bi morale organizacije združenega dela, kjer so zaposleni delavci, ki se ukvarjajo s šušmarstvom, učinkovito preprečevati te pojave. Večkrat organizacije združenega dela namreč opozarjajo na konkurenčnost zasebnega sektorja, zelo malo pa na konkurenčnost šušmarjev, ki izhajajo iz teh organizacij.

6. V občini je potrebno ustanoviti obrtno zadrugo, v katero se bodo svobodno združevali zasebni obrtniki in preko nje združevali svoje kapacitete, se povezovali z nosilci razvoja, enotno nastopali do kupcev oziroma koristnikov svojih uslug, uvajali nove dejavnosti in skrbeli za hitrejši trajni in stabilen razvoj.

Nosilec: Združenje zasebnih obrtnikov in gostincev M. Sobota.

S 1. marcem 1979 je bila ustanovljena Splošna obrtna zadruga Prekmurka, v kateri se organizirano združujejo in preko nje enotno nastopajo zasebni obrtniki. Trenutno je v zadrugo včlanjenih 140 zasebnih obrtnikov.

7. Na osnovi konkretnega razvojnega programa malega gospodarstva je potrebno izdelati plan potreb po ustreznih profilih poklicev, ki so potrebni za nemoten razvoj malega gospodarstva.

Nosilec: Zavod za ekonomiko in urbanizem ter Združenje zasebnih obrtnikov in gostincev Murska Sobota.

Glede na to, da razvojni program malega gospodarstva še ni izdelan, naloga iz te točke ni bila realizirana.

8. V šolah je potrebno usmerjati mladino za poklice v malem gospodarstvu in z ustrežno štipendijsko politiko spodbujati mladino za te poklice.

Nosilec: Občinska skupnost za zaposlovanje in šole.

S prehodom na usmerjeno izobraževanje ni v celoti rešeno izobraževanje kadrov za posamezne dejavnosti malega gospodarstva. Vsekakor je vzporedno z razvojem malega gospodarstva potrebno skrbeti tudi za ustrezne kadre raznih profilov. Na tem področju je v skladu z nalogami iz akcijskega programa bilo premalo narejeno.

9. Pri izdelavi urbanističnih in zazidalnih načrtov je potrebno upoštevati prostorske rešitve za potrebe malega gospodarstva. Prav tako je potrebno proučiti možnost financiranja prostorov za storitveno-servisno dejavnost in s tem zagotoviti prostore, ki bi se lahko dajali v najem.

Nosilec: Izvršni svet, Zavod za ekonomiko in urbanizem ter Samoupravna stanovanjska skupnost.

Pri reševanju prostorskih problemov za potrebe malega gospodarstva je na Lendavski cesti v zaključni fazi izgradnja 479 kv. m prostorov za storitvene in servisne dejavnosti. Prav tako so rezervirane parcele za gradnjo obratovalnic na Noršinski cesti.

10. Proučiti je potrebno možnost izenačitve pogojev kreditiranja v obratna in osnovna sredstva v družbenem in zasebnem sektorju malega gospodarstva oziroma spremeniti neugodne pogoje pri kreditiranju zasebnega sektorja.

Nosilec: LB Temeljna pomurska banka Murska Sobota, Jugobanka — ekspozitura Murska Sobota.

LB Temeljna pomurska banka je v mesecu maju 1979 sprejela nov pravilnik o kreditiranju malega gospodarstva. Po tem pravilniku lahko zasebni obrtnik dobi kredit brez pologa in vezave sredstev kar pomeni, da so se pogoji kreditiranja zasebnega sektorja izenačili z družbenim sektorjem.

11. Nenehno je potrebno spremljati in analizirati poslovanje ter razvoj malega gospodarstva v občini Murska Sobota.

Nosilec: Izvršni svet in pristojni upravni organi občine.

Vse te naloge iz akcijskega programa so bistveno prispevale k hitrejšemu razvoju drobnega gospodarstva. Tako je v letu 1980 skupno v občini že 570 zasebnih obrtnikov oziroma 6,9 % več kot

v letu 1979. V letu 1980 se je število obratovalnic v primerjavi z letom 1979 povečalo v naslednjih dejavnostih: kovinska za 1, elektrotehniška za 3, stavbna za 8, druge storitve za 1, avtoprevoznitvo za 16 in gostinstvo za 4. Pri vseh ostalih dejavnostih je število obratovalnic v letu 1980 ostalo isto kot v letu 1979.

Ob sorazmerno ugodnem razvoju in napredku malega gospodarstva zasebnega sektorja, pa se ugotavlja določena stagnacija v razvoju malega gospodarstva družbenega sektorja. V občini v preteklem obdobju ni bila ustanovljena nobena proizvodna ali storitvena organizacija, ki bi se lahko uvrstila v malo gospodarstvo. Obstoječe organizacije malega gospodarstva pa se srečujejo s poslovnimi problemi, nizko akumulativnostjo, pomanjkanjem investicijskih sredstev in podobno, zaradi česar tudi ni realnih pogojev za hitrejši razvoj teh dejavnosti. V nekaterih organizacijah nimajo nobenih ambicij za razvoj ampak poslujejo v enakem obsegu in istih pogojih že več let. Prav tako v zadnjih letih kljub danim pogojem ni interesa zasebnih obrtnikov za ustanavljanje pogodbenih organizacij združenega dela.

Z ustanovitvijo obrtnih zadrug so se zasebni obrtniki začeli organizirati vključevati v posamezna dela, se medsebojno povezovati in združevati v posamezna dela, se medsebojno povezovati in združevati kapacitete. Ob tem je potrebno poudariti, da obrtna zadruga v celoti ne odigrava vloge za katero je bila ustanovljena.

Zasebni obrtniki preko zadrug več ali manj nabavljajo material, na večjih objektih združujejo kapacitete in preko nje fakturirajo svoje delo. Premalo pa se zadruga ukvarja z uvajanjem novih dejavnosti, organiziranjem manjših obratov, trajnejšim povezovanjem družbenega in zasebnega dela kakor tudi z razvojem deficitarnih storitvenih in servisnih dejavnosti. Trenutni način dela zadrug je podoben posredniškemu delu manj pa delu nosilca razvoja določene dejavnosti.

V občini še vedno močno primanjkuje posamezne storitvene in servisne dejavnosti. Trenutni pogoji za razvoj teh dejavnosti so zaradi manjše dohodkovne sposobnosti, pomanjkanja rezervnih delov in slabe opremljenosti veliko slabši kot v proizvodnih dejavnostih. Interesenti za opravljanje storitvenih in servisnih dejavnosti se srečujejo tudi s problemom pomanjkanja primernih prostorov glede na lokacijo in ceno. Zelo težko se posamezne storitvene in servisne dejavnosti povezujejo z organizacijami združenega dela za servisiranje in popravilo izdelkov teh organizacij. Zaradi tega ni specializacije v servisnih dejavnostih za posamezne firme. V hitrejši razvoj in pokrivanje potreb po storitvenih in servisnih dejavnostih bi se v večji meri morali vključevati proizvajalci posameznih izdelkov, trgovina, krajevne skupnosti in potrošniški sveti. Obrtno združenje Murska Sobota pa bi moralo ugotoviti tiste storitvene in servisne dejavnosti, za katere bi bilo potrebno v občini sprejeti posebne davčne olajšave. Isto kot za storitvene in servisne dejavnosti velja tudi za razvoj domače obrti, ki razen redkih izjem v občini stagnira.

Delavci, ki se vračajo z začasnega dela v tujini se premalo vključujejo v storitvene in servisne dejavnosti ampak se v glavnem odločajo za prevozniško dejavnost oziroma dejavnosti, kjer ni potrebna kvalifikacija. V občini je trenutno 120 avtoprevoznikov, kar je preveč glede na pomanjkanje tekočih goriv in preusmerjanje transporta na železnico. V bodoče bo potrebno omejevati razvoj prevozniške dejavnosti in usmerjati občane predvsem v tiste dejavnosti, ki so deficitarne oziroma manj zahtevne dejavnosti, ki ne zahtevajo poklicne usposobljenosti.

Trenutni gospodarski položaj se vsekakor močno odraža v razvoju malega gospodarstva. Prav tako kot v gospodarstvu se tudi v malem gospodarstvu pojavljajo problemi pomanjkanja tudi v malem gospodarstvu pojavljajo problemi pomanjkanja raznih materialov, rezervnih delov, upadanje konjunktura oziroma malega gospodarstva kljub usmeritvam, da bi ravno malo gospodarstvo v naslednjih letih moralo več prispevati k hitrejšemu razvoju manj razvitih območij.

Gradivo je pripravil: Komite za družbeno planiranje in družbeno ekonomski razvoj

Število domačih in tujih gostov v letih 1976—1980 je bilo naslednje:

	Skupaj gosti		Domači gosti		Tuji gosti	
	Število	Indeks	Število	Strukt.	Število	Strukt.
1976	30.757	102	16.155	52,5	14.602	47,5
1977	33.923	110	18.376	54,2	15.547	45,8
1978	36.026	106	19.527	54,2	16.499	45,8
1979	31.383	87	17.439	55,6	13.944	44,4
1980	30.491	97	16.182	53,1	14.309	46,9

V strukturi gostov prevladujejo domači gosti, do leta 1979 se je njihov delež v skupnem številu večal, v lanskem letu pa se je nekoliko znižal. Največ tujih gostov obiskuje Moravske toplice, kjer se njihov delež giblje okoli 75 %. V letu 1980 je bilo v turističnih krajih občine med domačimi gosti 69 % Slovencev, 13 % Hrvatov, okoli 10 % Srbov, 5 % gostov iz Bosne in Hercegovine ter ostali. V strukturi tujih gostov je bila kar 74 % Avstrijcev, 10 % gostov iz ZR Nemčije, 9 % iz Italije, 3 % iz Madžarske in ostalih 4 % iz drugih držav.

Število nočitev je v zadnjih petih letih naraščalo povprečno letno za 5,5 %, v letu 1979 je prišlo do rahlega zmanjšanja števila nočitev tujih gostov in zaradi tega do znižanja skupnega števila nočitev.

Število nočitev v preteklem srednjeročnem obdobju je bilo naslednje:

	Skupaj nočitev		Nočitve domačih gostov		Nočitve tujih g.	
	Število	Indeks	Število	Strukt.	Število	strukt.
1976	89.968	99	35.572	39,5	54.396	60,5
1977	99.121	110	40.637	41,0	58.484	59,0
1978	112.916	114	46.829	41,5	66.087	58,5
1979	111.296	99	49.793	44,7	61.503	55,3
1980	119.699	108	55.412	46,3	64.287	53,7

V strukturi nočitev prevladujejo tuji gostje. V preteklem srednjeročnem obdobju je bilo v povprečju 43 % nočitev domačih gostov. Čeprav je bilo v turističnih krajih občine v preteklih letih več domačih gostov so ti ustvarili manj nočitev. Vzrok temu je manjša doba bivanja le-teh. Medtem, ko so tuji gosti bivali pri nas povprečno 4,1 dni je domači gost ostal v naših krajih le 2,6 dni. V celoti so bivali vsi gosti v občini v letih 1976—1980 povprečno 3,3 dni, kar je nekoliko več od povprečja SR Slovenije (3 dni).

Izkoriščenost posteljnih kapacitet je bila po objektih različna. Najboljša je zasedenost vikend hišic v Moravskih toplicah, najslabše pa so bila v lanskem letu zasedena ležišča v hotelu Diana.

Spodnja tabela prikazuje zasedenost kapacitet v zadnjih treh letih:

	1978	1979	— v % 1980
hotel Diana	78,8	80,6	65,7
hotel Zvezda	65,1	55,4	57,3
vikend hišice v M. toplicah	77,5	77,8	76,1

Izkoriščenost ležišč v Moravskih toplicah je vsako leto približno enaka, v hotelu Zvezda se zasedenost povečuje, medtem ko v Diani močno niha.

3. Promet v gostinstvu

Promet gostinskih organizacij in samostojnih gostišč je v letih 1976—1980 naraščal po povprečni letni stopnji 25 %. Precej nad povprečjem je porasel promet v letu 1979, ko je bila dosežena rasti 48 % v primerjavi z letom prej.

V letih 1976—1980 je bil v gostinstvu opravljen naslednji vrednostni in količinski promet:

Leto	iztržek skupaj v —.000 din	verižni ideks	delež hrane	količinski promet v hl		
				vino	pivo	žg. pijače
1976	105.347	110	22,5	6.101	13.340	816
1977	128.674	122	24,7	5.558	14.817	776
1978	159.383	124	26,0	6.511	13.369	809
1979	236.407	148	36,3	7.508	13.504	937
1980	293.003	124	36,3	7.774	13.466	953

Podatki o prodanih količinah pijač nam prikazujejo stopnje realne rasti prodaje. Prodaja vina v gostinskih obratih je v preteklih petih letih naraščala povprečno letno 4,1 %, pivo pa se je točilo v zadnjih treh letih približno v enakih količinah. Prodaja žganja in žganih pijač se povečuje letno za 4,1 %, večji skok pa je beležen v letu 1979. Promet z mineralno vodo in sodo se je v petih letih zmanjšal za 19 %, medtem ko točenje drugih brezalkoholnih pijač raste letno za 4,2 %.

zaključke:

— v gostinstvu in turizmu občine je treba v večji meri poskrbeti za izrabo obstoječih zmogljivosti ter naravnih in drugih pogojev;

— glede na zaostajanje razvoja te dejavnosti za razvojem gospodarstva občine kot celote morajo organizacije združenega dela gostinstva analizirati vzroke za zmanjšanje akumulativne in reproduktivne sposobnosti;

— organizacije združenega dela gostinstva in turizma se morajo medsebojno povezati, uskladiti in dogovoriti enoten koncept razvoja, poskrbeti za celovito ponudbo ter se zavzemati za skupno propagando in nastopanje na tržišču. Pri tem je potrebno vključevati tudi zasebne gostinske obratovalnice;

— gostinske in turistične organizacije morajo izboljšati kvaliteto svojih storitev, poskrbeti za prijetno počutje gostov, urejenost in čistočo lokalov ter okolice in izboljšati odnos do gostov;

— poskrbeti je treba za izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih in organizirati izobraževanje ob delu;

— med organizacijami združenega dela s področja gostinstva in turizma, agroživlilstva in trgovine mora priti do večjega sodelovanja pri nujenju celovite ponudbe in sovlaganja na osnovi dohodkovnih odnosov;

— v razvoj turizma se morajo vključevati tudi krajevne skupnosti, prometne organizacije, servisne dejavnosti, potovalne agencije, domača obrt ipd. Turistična ponudba mora vsebovati tudi športne, kulturne in druge prireditve organizirane na območju občine. Organizatorji posameznih prireditev morajo le-te predhodno terminsko uskladiti;

— zavzemati se je potrebno za ustanavljanje specializiranih lokalov v katerih bi nudili zlasti domače specialitete;

— preko izvajanja Samoupravnega sporazuma o ocenjevanju kvalitete prehranbenih in gostinskih obratov je treba poskrbeti za izboljšanje kvalitete ponudbe, ki naj se odraža tudi v diferenciranih cenah gostinskih storitev;

— pospeševati je treba razvoj izletniškega turizma z vključevanjem naravnih in kulturnih znamenitosti, razvijati tranzitni turizem ter v ta namen zgraditi in opremiti mejne prehode z menjalnicami ter manjšimi gostinskimi obrati;

— v razvoju turizma se morajo vključevati tudi lovske družine v sodelovanju z gojitvenimi lovišči in več vlagati v divjad;

— ustanoviti je treba Pomursko turistično zvezo preko katere bi se povezovali vsi udeleženci dejavnosti gostinstva in turizma.

Izvršni svet daje navedene zaključke v javno razpravo. Na osnovi dopolnil z javne razprave bodo delagati na seji skupščine občine sprejeli ustrezne sklepe za izboljšanje stanja in reševanje problematike o razvoju gostinstva in turizma v občini.

7. TOČKA

— POROČILO O IZVAJANJU PROGRAMA IN STALIŠČ SKUPŠČINE OBČINE S PODROČJA MALEGA GOSPODARSTVA IN PERSPEKTIVNI RAZVOJ S POSEBNIM Poudarkom NA STORITVENI IN USLUŽNOSTNI OBRTI

V začetku leta 1978 je bila izdelana študija o razvoju malega gospodarstva v občini Murska Sobota. Na osnovi te študije je vodena široka javna razprava v kateri so se izoblikovale ugotovitve, stališča in mnenja o razvoju malega gospodarstva. V javni raz-

pravi je bilo ugotovljeno, da so v zadnjih letih na področju malega gospodarstva doseženi ugodni razvojni rezultati, ki pa bistveno ne vplivajo na hitrejši družbenoekonomski razvoj in spremembo gospodarske strukture, niti ne zagotavljajo vseh potreb po storitveni oziroma servisni dejavnosti. Lociranost malega gospodarstva predvsem storitvenih in servisnih dejavnosti je več ali manj v mestu Murska Sobota in v manjši meri v posameznih krajevnih centrih. Storitvena in servisna dejavnost je neglede na lociranost deficitarna na območju cele občine. V razvoj malega gospodarstva se premalo vključujejo krajevne skupnosti in potrošniški sveti. Prav tako je premalo sodelovanja med organizacijami združenega dela in malim gospodarstvom v smeri prenašanja manj zahtevnih programov v obratovalnice malega gospodarstva. V občini je precej razširjena neevidentirana obrtna dejavnost oziroma šumarstvo, ki neugodno vpliva na razvoj malega gospodarstva. Malo gospodarstvo je premalo organizirano oziroma medsebojno povezano za skupno nastopanje. Prisotno je veliko pomanjkanje primernih prostorov za opravljanje dejavnosti malega gospodarstva, kakor tudi premalo lokacij, kjer bi se lahko gradili prostori za potrebe malega gospodarstva. Nadalje je bilo v javni razpravi opozorjeno na pomanjkanje primernih kadrov za posamezne storitvene dejavnosti, neugodne kreditne pogoje, premalo diferencirano davčno politiko glede na dohodkovno sposobnost posameznih dejavnosti, slabo informiranost občanov o možnosti vključevanja v dejavnosti malega gospodarstva in podobno.

Z namenom, da se odpravijo posamezne pomanjkljivosti in pospeši razvoj malega gospodarstva so zbori skupščine občine 15/12-1978 sprejeli akcijski program za razvoj malega gospodarstva v občini Murska Sobota. Realizacija nalog po posameznih točkah akcijskega programa je bila naslednja:

1. V občini Murska Sobota je potrebno ustanoviti posebno razvojno službo za potrebe malega gospodarstva, ki bo koordinirala delo med organizacijami združenega dela s področja malega gospodarstva, izdelovala razvojne programe, raziskovala tržišče, iskala primerne tehnološke rešitve, po potrebi opravljala finančno-računovodske posle, dajala strokovne nasvete in opravljala druga opravila.

Nosilec: Zavod za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota, Izvršni svet in GZS MO za Pomurje.

Pri Zavodu za ekonomiko in urbanizem je formiran oddelek za ekonomsko in organizacijsko svetovanje ter družbeno planiranje, ki je strokovno usposobljen za izdelavo razvojnih programov, raziskavo tržišča in dajanje primernih tehnoloških rešitev za potrebe malega gospodarstva. Žal je premalo interesa malega gospodarstva, družbenega kakor tudi zasebnega sektorja za koriščenje uslug zavoda. Prav tako je v občini premalo izvirnih idej za razvoj posameznih programov primernih za malo gospodarstvo.

2. Krajevne skupnosti morajo skupaj s potrošniškimi sveti proučiti potrebe in realne možnosti odpiranja storitveno-servisnih dejavnosti na svojem območju in potrebe sporočiti Zavodu za ekonomiko in urbanizem Murska Sobota.

Nosilec: Krajevne skupnosti in potrošniški sveti.

V razvoj malega gospodarstva se krajevne skupnosti in potrošniški sveti premalo vključujejo. Vse preveč se v krajevnih skupnostih razpravlja o pomanjkanju posameznih storitvenih in servisnih dejavnosti, premalo pa se ugotavljajo realne možnosti in pogoji za ustanovitev potrebnih obratovalnic.

3. Organizacije združenega dela morajo proučiti možnost prenosa delov svojega proizvodnega programa na enote malega gospodarstva in v svojih letnih proizvodnih planih predvideti, katerega dela, glede na racionalnost, lahko prenesejo na malo gospodarstvo.

Nosilec: Organizacije združenega dela s področja gospodarstva.

Večje organizacije združenega dela so iz svojih proizvodnih programov oddvojile posamezna opravila, ki bi se glede na obseg in zahtevnost racionalneje opravljala v obratovalnicah malega gospodarstva. Za ta opravila oziroma programov malo gospodarstvo ni kazalo večjega interesa predvsem zaradi pomanjkanja kapacitet, neprimerne opreme in podobno.

4. Zavod za ekonomiko in urbanizem mora preko svoje ustanovljene razvojne službe izdati konkreten razvojni program malega gospodarstva, iz katerega bodo razvidne možnosti razvoja posameznih dejavnosti, kot so proizvodna dejavnost, storitvenoservisna dejavnost, zasebno gostinstvo in trgovine, tradicionalna domača obrt in drugo.

Ker je iztržek gostinskega prometa podan v tekočih cenah, podajamo zaradi lažje ocene realnih gibanj prometa tudi dinamiko gibanja cen gostinskih storitev:

	1976	1977	1978	1979	1980
	1975	1976	1977	1978	1979
Indeks cen					
gost.					
stor.	114,6	115,0	120,3	121,6	126,8

Cene gostinskim storitvam so v stalnem naraščanju, najmočneje so porasle cene brezalkoholnim pijačam, najmanj pa cene prenočevanja.

Delež iztržka samostojnih gostincev v skupnem prometu v občini se je zmanjšal od 27 % v letu 1976 na 23 % v lanskem letu. V SR Sloveniji je udeležba samostojnega osebnega dela v gostinskem prometu znašala leta 1976 16,2 % in je do leta 1978 porasla na 18,2 % od tega leta dalje je v upadanju. V samostojnem osebnem delu so v glavnem manjša gostišča, ki nudijo enostavnejše gostinske storitve, kar je razvidno iz strukture storitev, ki se močno razlikuje od združenega dela. Skoraj 86 % celotnega prometa ustvarijo samostojni gostinci s prodajo pijač.

Strukturo gostinskih storitev v obeh sektorjih lastništva prikazuje naslednji pregled:

— v %

Vrsta storitve	Združeno delo	Samostojno osebno delo
pijače	42,0	85,8
hrana	43,4	12,6
nočitve	7,3	0,7
tobačni izdelki	4,1	0,3
ostale blagovne in neblagovne storitve	3,2	0,6

V prikazani strukturi storitev ni zajet promet, ki ga ustvarijo gospodinjstva z oddajanjem zasebnih turističnih sob s pripadajočimi storitvami.

4. Sezonski značaj turizma

Turistični promet ima izrazito močan sezonski značaj, saj je najgostejši v poletnih mesecih. Taka dinamika prometa zahteva maksimalne izkoriščenosti kapacitet v sezoni in slabšo izven sezone. Ker so sezonski vplivi v glavnem posledica klimatskih in drugih pogojev, jih v tej dejavnosti ni možno odpraviti, temveč se jim prilagoditi. To je med drugim možno z ugodnejšimi ocenami izven sezone.

V mesecih julij, avgust in september je obiskalo kraje v občini 34 % vseh lanskega leta gostov in bilo 41 % nočitev. Vpliv sezone je najmočnejši pri nočitvah, kar je razvidno iz tega, da je v mesecu januarju bilo v občini 2.761, v avgustu pa 18.430 nočitev.

Sezonski značaj je prikazan v naslednji razpredelnici, z deležem nočitev v dveh mesecih glavne sezone, dveh mesecih pred oz. po sezoni in ostalih mesecih:

	Vse nočitve	Domačih gostov	Tujih gostov
julij, avgust	29,5	35,6	24,2
junij, september	21,8	21,3	22,2
ostali meseci	48,7	43,1	53,6

V štirih mesecih lanskega leta je bilo zabeleženih 50 % vseh nočitev. V času sezone je znatno več nočitev domačih gostov, izven sezone pa nočitev tujih gostov.

Število gostov in nočitev po mesecih leta 1980 je bilo naslednje:

	Gosti			Nočitve		
	vsi	domači	tuji	vsi	domači	tuji
Januar	1.152	921	231	2.761	2.161	800
februar	1.383	1.086	297	3.536	2.552	984
marec	1.779	964	815	5.026	2.504	2.512
april	2.374	1.204	1.170	8.287	2.901	5.386
maj	2.529	1.275	1.254	9.465	3.804	5.661
junij	2.838	1.730	1.108	11.879	6.271	5.608
julij	3.249	1.806	1.443	16.880	9.990	6.890
avgust	3.863	1.937	1.926	18.430	9.739	8.691
septemb.	3.337	1.545	1.792	14.251	5.549	8.702
oktober	2.978	1.342	1.636	11.480	4.329	7.151
november	2.020	1.002	1.018	7.676	2.692	4.984
december	1.851	1.370	481	4.890	2.920	1.970

Zaradi sezonskega značaja dejavnosti se v petletnih mesecih močno poveča gostinski promet, tako je bilo v času sezone v lanskem letu doseženo 28,4 % celotnega prihodka, v prvem tromesečju leta 1980 pa le 20,1 %.

5. Investicije

V srednjeročnem obdobju 1976—1980 je bilo v gostinstvo vloženo 70.636.000 din. Vrednost vloženih sredstev po posameznih letih je bila naslednja:

	1976	1977	1978	1979	1980
	1.100	10.428	3.557	17.333	38.218

— v 000 din

Organizacije združenega dela so realizirale naslednje investicije:

Zvezda je zgradila skladišče piva in uredila hladilnice v Murski Soboti, adaptirala gostinske prostore hotela in v Moravskih toplicah izvedla sanacijo naprav.

Diana je razširila kletne prostore v gostišču Central ter razširila in modernizirala hotel.

— IV. Uresničevanje ciljev in nalog gostinstva in turizma v letih 1976—1980

Zastavljen cilj hitrejši rasti dejavnosti gostinstva in turizma ni bil dosežen. Število gostov je v preteklem obdobju naraščalo po povprečni letni stopnji 0,2 %, število nočitev pa nekoliko hitreje in sicer 5,5 % povprečno letno. Hitrejša rast nočitev je bila dosežena zaradi daljšega bivanja gostov, predvsem tujih.

Manjši obseg turističnega prometa od predvidenega je bil dosežen zaradi nerealiziranja nekaterih pomembnih investicij. Zvezda zaradi pomanjkanja materialnih sredstev ni pristopila k gradnji zdraviliškega doma v Moravcih in razširitvi kapacitet motela Čarda. Ta naložba bi močno povečala nočitvene zmogljivosti v Moravskih toplicah in ustvarila trdnjavo osnovo za razvoj zdraviliškega turizma. Diana je začela z nadzidavo in dozidavo hotela 2 leti kasneje kot je bilo planirano. Zaradi izpada predvidenega povečanja kapacitet in manjšega turističnega prometa je ta temeljna organizacija le delno uresničila načrtovane naloge in cilje iz srednjeročnega plana.

V letih 1976—1980 ni prišlo do izkoriščanja nekaterih nahajališč termalne in mineralne vode. Plan je zastavljal tudi ureditev akumulacijskih jezer za izletniški turizem in rekreativne dejavnosti.

Hitrejši razvoj določenih vrst turizma ni bil dosežen. Zdraviliški turizem, kateremu se je pripisovala največja vloga v občini se ni razvil. V Moravskih toplicah so bile izvršene samo naložbe v nujne sanacije. Kmečki turizem se je preslabo razvil, v zadnjih letih pa stagnira tudi lovni turizem.

V gostinstvu in turizmu je bila dosežena predvidena povprečna stopnja rasti zaposlovanja. Število zaposlenih je glede na plan celotno preseženo.

V samostojnem osebnem delu se je kvaliteta ponudbe v nekaterih obratih izboljšala, vendar niso bile izkoriščene vse realne možnosti in naravne danosti za popestritev ponudbe, ki bi prispevala k razvoju turizma.

— V. Temeljni cilji in naloge razvoja gostinstva in turizma v letih 1976–1980

Z dogovorom o temeljnih družbenega plana in družbenim planom občine Murska Sobota za obdobje 1981–1985 so za nadaljnji razvoj gostinstva in turizma v občini sprejeti naslednji cilji in naloge:

V tekočem srednjeročnem obdobju bo dan poudarek predvsem hitrejšemu večanju tujkega turističnega prometa in ustvarjanju večjega deviznega priliva, nadaljnjemu razvoju zdraviliškega, kmečkega, izletniškega in lovnege turizma. V izboljšanju materialnih pogojev bo dan poudarek na izgradnji nočitvenih in gostinskih in drugih dopolnilnih kapacitet preko katerih se bo nudila celovitejša in kvalitetnejša turistična ponudba ter povečal stacionarni turizem.

Organizacije združenega dela s področja gostinstva in turizma bodo izboljšale organiziranost, poslovno sodelovanje, kvaliteto gostinskih in turističnih storitev. Uskladile in obogatile bodo turistično ponudbo z vključitvijo trgovine, agroživlilstva, športnih in kulturnih prireditev, servisne dejavnosti, domače in umetne obrti ter prometa.

V načrtovanem obdobju bo turistični promet naraščal povprečno letno 15 %, ob tem pa bo inozemski turistični promet naraščal nekoliko hitreje kot domači turistični promet. Najhitrejša rast bo dosežena v TOZD Diana, kjer bodo že v letošnjem letu aktivirali dodatnih 109 ležišč. To povečanje posteljskih kapacitet bo omogočilo večje število nočitev v letu 1985 za 171 % glede na leto 1980. V Moravskih toplicah bo z izgradnjo hotela možno doseči v zadnjem letu srednjeročnega obdobja 141.000 nočitev ali za 118 % več kot so jih ustvarili lani. V hotelu Zvezda, motelu Čarda ter penzionih v Beltincih in na Hodošu, niso predvidene razširitve kapacitet, zato bo v teh objektih možno le delno povečati turistični promet. Načrtujejo, da bodo leta 1985 realizirali 20.400 nočitev, kar je za 13 % več kot leta 1980.

Družbeni proizvod gostinstva in turizma v občini se bo večal povprečno letno za 4,1 % in število zaposlenih za 4,2 %. Največ delavcev bo na novo zaposlila TOZD Zvezda po dokončani izgradnji hotela v Moravskih toplicah.

Gojitveno lovišče Fazan načrtuje v letih 1981–1985 vzrejo 402.500 komadov fazanov, divjih rac in jerebic, gosti pa bodo na njenih loviščih predvidoma odstrelili 87.660 kom razne divjadi.

Na področju investicijske izgradnje bo TOZD Moravske toplice zgradila hotel s športno rekreacijskimi objekti v Moravcih, TOZD Zvezda bo na Lendavski cesti v Murski Soboti zgradila večnamenski gostinski objekt, izvršila razširitev sedežnih kapacitet in adaptacijo kuhinje v motelu Čarda ter adaptirala nekatere obstoječe obrate s poudarkom na specializaciji gostinske ponudbe, TOZD Diana bo uredila parkirne prostore hotela in pristopila h gradnji vikend hiše v G. Petrovcih. Kompas pa bo rekonstruiral in razširil Gojitveno lovišče v Petrovcih ter zgradil turistične poslovalnice z menjalnicami in gostinskimi obrati na mednarodnih mejnih prehodih v naši občini.

Število smaostojnih gostinskih obratovalnic se do konca tekočega srednjeročnega obdobja ne bo bistveno povečalo.

Leta 1985 bo v občini predvidoma 115 obratov. Zasebni lastniki bodo investicije usmerili zlasti v modernizacijo opreme ter izgradnjo nočitvenih in drugih dopolnilnih kapacitet preko katerih bo možno nuditi celovitejšo in kvalitetnejšo ponudbo.

— VI. Zaključek

V zadnjih letih so organizacije združenega dela gostinstva in turizma dosegle naslednja gospodarska gibanja: rast celotnega prihodka 25,7 %, dohodka 25 %, čistega dohodka 25 % in zaposlenosti 6,2 % povprečno letno, kar je počasneje od rasti teh pokazateljev v gospodarstvu občine kot celote. Počasnejša rast dohodka ni omogočala hitrejši rasti akumulacije in razširitev materialne osnove. To je bil poleg neugodnih pogojev investiranja in premale zainteresiranosti do sovlaganja glavni vzrok, da ni prišlo do realizacije določenih investicij načrtovanih s srednjeročnim planom 1976–1980.

Zaradi izpada planiranega povečanja gostinskih in turističnih zmogljivosti turistični promet ni dosegel planirane rasti. Število gostov se je le delno povečevalo, v hotelu Diana pa so v zadnjih letih beležili zmanjšanje števila nočitev.

Ob že omenjenih težavah se organizacije gostinstva in turizma srečujejo tudi s problemom neustrezne kvalifikacijske strukture zaposlenih in močne fluktuacije delavcev. Vzrok temu je tudi v nestimulativnem nagrajevanju po delu in nizkih osebnih dohodkih, ki so precej pod povprečjem v gospodarstvu.

Analiza nadalje ugotavlja, da je v Pomurju nujna kompletna turistična ponudba, ki bi zajemala vse vrste turizma od zdraviliškega, izletniškega, lovnege do kmečkega turizma in v kateri bodo zajeti vsi obrati družbenega in zasebnega lastništva. Sedanja turistična ponudba je namreč ne celovita in ne zadovoljuje vse večjim zahtevam gostov, dane možnosti razvoja nekaterih vrst turizma pa so preslabo izkoriščene.

V občini so še ne dovolj razvite cestne povezave in kvaliteta teh ni zadovoljiva, neizgrajeni so tudi komunalni objekti in druga infrastruktura. Pojavlja se pomanjkanje števila nekaterih obratovalnic drobnega gospodarstva, ki dopolnjujejo turistično ponudbo.

Pri lovnege turizmu zavirata hitrejši razvoj upadanje števila poljske divjadi in izginjanje določenih vrst zaradi zmanjševanja naravne reprodukcije divjadi kot posledice hitrega spreminjanja okolja in sodobnih metod obdelave zemlje ter ne vključevanje lovskih družin v turistična gibanja in slabo sodelovanje s turističnimi organizacijami.

Med udeleženci v celoviti turistični ponudbi je slaba povezanost, predvsem se ne vključujejo v zadostni meri potovalne agencije, turistična društva, zveze in skupnosti, trgovina, drobno gospodarstvo, ptt promet idr.

Realizacija zastavljenih nalog v srednjeročnem planu 1981–1985 bo zahtevna ne le zaradi slabe akumulativne sposobnosti gostinstva in turizma, temveč tudi zaradi nasploh težjih pogojev gospodarjenja in izvajanja stabilizacije, ki vpliva na zmanjševanje osebne porabe prebivalstva.

Gradivo je pripravil: Komite za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj

— UGOTOVITVE IN ZAKLJUČKI IZVRŠNEGA SVETA SKUPŠČINE OBČINE

Izvršni svet Skupščine občine Murska Sobota je na seji, dne 11/5-1981 razpravljal o Analizi stanja in problematiki gostinstva in turizma v občini Murska Sobota in

ugotovil:

— da je predloženo gradivo dobra osnova za javno razpravo in sprejem sklepov na skupščini občine o izboljšanju stanja in reševanju problematike gostinstva in turizma v občini. V materialu je prikazana organiziranost, poslovni rezultati in problematika v zadnjih letih ter razvojne usmeritve te dejavnosti za obdobje 1981–1985;

— v občini delujejo tri temeljne organizacije združenega dela gostinstva in turizma s skupno 420 zaposlenimi. Te organizacije razpolagajo s 320 ležišči in 4.200 sedeži za opravljanje svoje dejavnosti. V gostinstvo se vključujejo tudi nekatere druge organizacije in 112 zasebnih gostinskih obratovalnic iz česar izhaja, da je gostinstvo in turizem pomembna dejavnost v gospodarstvu občine;

— iz analize izhaja, da dejavnost gostinstva in turizma zaostaja za razvojem ostalega gospodarstva, kar se kaže v nizki akumulativnosti, neizvajanju načrtovanih investicij za obdobje 1976–1980, neugodni kadrovski strukturi in močni fluktuaciji delavcev, preslabi povezanosti, neenotni ponudbi in upadanju kvalitete storitev;

— na uspešnost poslovanja gostinstva in turizma neugodno vplivajo upadanje realnih osebnih dohodkov in kupne moči prebivalstva, zaostreni kreditni pogoji, administrativni ukrepi, gospodarske težave, kar se odraža na stagnaciji rasti turističnega prometa; Na podlagi analize in gornjih ugotovitev je Izvršni svet skupščine občine sprejel naslednje